

Magyarcsanád Községi Önkormányzat
Képviselő-testületi előterjesztés

2025. január 30.

Tárgy: A Magyarcsanádi Települési Értéktár Bizottság beszámolója a 2024. évi munkájukról

Előterjesztő: Farkas János, polgármester

Ügyiratszám: Mcs/101-3/2025.

Melléklet: Beszámoló

Készítette: Makói Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője

.....
dr. Bodnár Gréta
jegyző

A döntéshozatal módja: egyszerű / minősített többség

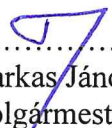
Véleményezésre megküldve: -

**Törvényességi véleményezésre
bemutatva:**

.....
dr. Bodnár Gréta
jegyző

**A napirend előterjesztőjének
jóváhagyása:**

.....
Farkas János
polgármester

Magyarcsanak Község Polgármesterétől

ELŐTERJESZTÉS

Ikt.sz: Mcs/101-3/2025.

Tárgy: A Magyarcsanádi Települési
Értéktár Bizottság beszámolója
a 2024. évi munkájukról

Magyarcsanak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete

Magyarcsanak

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarcsanak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, valamint a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet alapján létrehozta a Magyarcsanádi Települési Értéktár Bizottságot.

Magyarcsanak Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. évi munkaterve alapján a 2025. január havi soros képviselő-testületi ülés napirendi pontja a települési értéktár bizottság előző évi beszámolójának megtárgyalása.

Dr. Marjanucz László elnök a beszámolót elkészítette, azt előterjesztésemhez mellékelem.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót tárgyalja meg, majd fogadja azt el.

HATÁROZATI JAVASLAT

Magyarcsanak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarcsanádi Települési Értéktár Bizottság 2024. évi beszámolóját megtárgyalta, az előterjesztés mellékletét képező tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Magyarcsanak Község Polgármestere
- Makói Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője
- Dr. Marjanucz László, a Magyarcsanádi Települési Értéktár Bizottság elnöke
- Irattár

Magyarcsanak, 2025. január 23.

Farkas János
polgármester

A magyarcsanádi Értéktár Bizottság 2024. évi tevékenységéről

2024-ben az Értéktár Bizottság új értéket nem dolgozott ki, de tartottunk megbeszélést arról, hogy a falu kulturális, és történeti hagyatékából mit meríthetünk, mit tartunk érdemesnek értéktári kidolgozás céljára. Közös gondolkodásunk eredményként négy témáról határoztunk úgy, hogy utánajárunk, és a értéktárba helyezés számára az előírt módon kidolgozzuk.

1/ A magyarcsanádi Csendőrlaktanya.

Ennek földolgozását jómagam vállaltam. Segítségül hívtam a Makói Levéltár igazgatóját, Urbancsok Zsoltot, aki felvilágosított, hogy a Csanád Megyei Levéltár anyagában csendőrségi irat nincs. A „csendőrség” állami intézmény volt, a megye és város meg önkormányzat, ezért a csendőrség mindkét hatóság illetékességén kívül esett. Magyarcsanádra vonatkozólag az Országos Levéltár Belügyminisztériumi Levéltára (1867-1945) nevű fondban található majd adatokat. Ezek felkutatásához a más ügyben folytatandó pesti kutatásaimat fogom felhasználni. Annyi ismeretes egyelőre, hogy a makói Csendőr Szárnyparancsnokság egy őrsé működött Magyarcsanádon, az egykori „Nagyiskola” – vagyis az általános iskola felsőtagozatát befogadó - épületében. A „csendőrlaktanyát” azért tartom megőrzendő emlékeknek, mert Trianon következményeire emlékeztet, az akkor „ellenségesnek” tartott határvonal, államhatár volt, s a közrend (benne a határbiztonság) fenntartása eminens államfeladattá vált. Ennek intézményi lecsapódása a magyarcsanádi Csendőrlaktanya.

2/ Rusz János tanító munkássága

Életpályája kidolgozására Unk Mági vállalkozott. Rusz János falunk kiemelkedő tanáregyénisége volt. A ma menzáként (?) ismert modern sarki épületben helyezkedett el a Román Elemi Népiskola, ahol Rusz János (1894. Deszk) - tanított. Iskola volt ez anyanyelven, azaz román tannyelvvel. Tanítója két korszakon át nevelte a csanádi román anyanyelvű tanulókat. E sorok írójának gyerekkori barátai közül többen az alsót Rusz tanító úrnál végezték. Tekintélye túlnőtt a falun. Magyarcsanád mai lakói közül alakjára már csak az idősebb korosztály emlékezik. Éppen ezért fontos feladat, hogy emléke időtállóvá váljon, s nem melleleg a mai nemzedék is megismerje a román nyelvű tanítást és a kultúrát példás hivatástudattal ellátó „néptanítót”.

3/ Magyarcsanádi iparos mesterek

A köztudatban úgy él, hogy Magyarcsanád társadalma elsősorban a mezőgazdaságból élt. Ez így is volt – s valószínűleg ma is így van- , de a XX. században éltek olyan iparos emberek, akiket a falu népe „mesteremberekként” tartottak számon. Benne éltek a paraszttársadalomban, ismerték annak szükségletét, de ők mégis különleges helyet foglaltak el a falun belül szakértelmük miatt. Menyhárt István szerint 1949-ben pl. éltek itt kovácsok, bognárok, lakatosok, szabók, 1 bádogos, cipészek. Utóbbiak között dolgozott Volka István cipész. De a malom mögötti műhelyében dolgozott Hangai Ferenc műszerész, a kerékpár-javító.

A kidolgozás módszertanán még gondolkodunk. Konkrét személyekről van szó, akiknek kilétét ismerjük, képe, alkaja emlékezetünk része, de az ennél pontosabb kép följajzolásához szükséges adatmennyiség nem áll rendelkezésre. Ennek kutatása, földerítése ez évi feladatunk. Nem csoportot kutatunk, hanem csanádi iparosként számon tartott egyének valamikori

ténykedését. A gondolat fölvetői Farkas Jánosné (Németh Katalin) és Lánczné Miklós Katalin.

4. Ragadványnevek

Ez a kutatás már elkezdődött Miklós Katalin jóvoltából, és általa ígérkezik a folytatás is. Ez továbbra is a személyi tulajdonságok találó elnevezésére, csúfnevekre irányul, amelyekből nemcsak a nyelvi leleményesség olvasható ki, hanem a lakosság társadalmi arculata is. Egyfajta tükröt állító név-karikatúrában.

Szeged, 2025. január 16,

Marjanucz László